

آداب معاشرت

بقلم صدیقه دولت آبادی

مدیر کانون بانوان

از طرف کمیسیون ادبی کانون بانوان

بطبع رسید

حق طبع محفوظ است

شرکت چاپ و خودکار

۶۵۰۹۳
۱۰۱۰ (۵)
کتابخانه
آداب معاشرت

بقلم صدیقه دولت آبادی

مدیر کانون بانوان

از طرف کمیسیون ادبی کانون بانوان

بطبع رسید

حق طبع محفوظ است

شرکت چاپ «خودکار»

در قتل‌گاه

معرف شخص در مرتبه اول لباس ، رفتار و گفتار است .
در معاشرت اجتماعی ترتیب لباس - رفتار و گفتار جایگاه بلندی دارد
مخصوصاً در تربیت خانمها این هر سه - موضوع مهمی شمرده میشود -
خانواده های تربیت شده نظم و تربیت خانمها را بسیار اهمیت داده
دختران را از بچگی برای آداب معاشرت مهیا میسازند و مخصوصاً سادگی -
سلیقه و صرفه جوئی را بآنها یاد میدهد .
خانمها خوب میدانند که چون خانمی در جامعه عرض اندام نمود
حتی المقدور از هر حیث باید وضعیتش مرتب تا حدودش محفوظ بماند و احتراماتش
منظور بشود .

انجام این مقصود نه فقط برای مردمان متمول میسر و لازم است
بلکه برای خانمهای هر طبقه از مردم . دانستن آداب معاشرت - رعایت نظم
و ترتیب - نظافت لباس - بروز سلیقه و در عین حال صرفه جوئی واجب میباشد
خانم با سلیقه و دقیق میتواند با پارچه های ماهوت - فاستونی - تافته - کتان
و کرباس وطن خود بطرز مطلوب لباس تهیه کند تا در میان مردم آبرو مند
بوده باشد .

تمنای نگارنده آنست که قارئین محترم بنکات اصلیه و مندرجاتی که
از نقطه نظر صرفه جوئی در این رساله مختصر ذکر شده دقت و توجه فرمایند .
اینک بدو بشرح تنظیم لباس پرداخته میشود - چونکه آدم منظم
پیرگزیده ، گفتار مرتب ، پسندیده و رفتار نیک از اصول آداب معاشرت است

فصل اول

لباس بهار و پاییز

کت و دامن از پارچه های دو فصله و پیراهن کوتاه زیر کت از تافته وطنی کربدوشین مناسب میباشد و پارچه های پشمی نازک برای هر دو فصل بسیار خوب است - یقه و کراوات و جلیقه کوتاه را در مواقع سردی هوا با کت و دامن میتوان استعمال کرد ولی در این قسمت توجه یک نکته مهم لازم است یقه و کراوات به بعضی گردن و صورتها خوب میآید و برخی قشیک نیست

پیراهن بلند (رب) با شل کوچک از پارچه های پشمی نازک - یشم و ابریشم معمول است چیت پیچازی و پارچه های یشت کرک و پارچه های نو ظهور (فانتزی) و چیت راه راه مرغوب است .

(بشرطیکه دوزنده با سلیقه باشد و راههای آنرا خوب بهم بیندازد)

در فصل بهار و پاییز پوشیدن رولباسی (مانتو که کمی کوتاه تر

از پیراهن بلند باشد) بوقوع و رولباسی را ممکن است از پارچه پیراهن بلند انتخاب کرد یا آنکه از پارچه مشکی دوخته و آنرا روی هر پیراهن میتوان پوشید و لباسهای مذکور را در مهمانیهای صبح و عصر ممکن است

استعمال نمود - کت مخمل یا اطلس مشگی با کلاه مشگی روی هر رنگ لباس بلند ابریشمی پسندیده و - مهمانیهای ظهر را با همین لباس برگذار کنند ممتاز است - در مهمانیهای اول شب تا قبل از شام از این قبیل البسه میتوان استفاده کرد .

لباس برای دعوت بغدادی ظهر کمتر از دعوت بشام اهمیت دارد - عادة خانها ناهار ظهر و چای عصر را با کلاه صرف میکنند ولی برای شام و شب نشینیهای رسمی خانها باید موی سرشانرا مرتب نموده بدون کلاه باشند - کلاه لبه دار و بزرگ برای روز مطلوب و کلاهی که شب سر میگذارند اغلب اوقات کوچک و بی لبه است .

لباس شب نشینی

برای لباس شب در فصل زمستان مخمل مشگی مطلوب و رنگهای تیره بیشتر معمول است - از پارچههای ابریشم - پشم ابریشم - پشم خالص اعلاء و نازک لباس شب تهیه میکنند شکل لباس شب بلندتر از معمول است آستین تنگ و بلند را برای لباس شب مرغوب میدانند - یقه از طرف سینه بالنسبه بسته تر از پشت گردن مد و قشنگ است پارچههای براق و رنگهای قشنگ را در لباسهای شب نشینی بکار میرند - در شب نشینیهای تابستان از پارچههای سفید و کمرنگ لباس شب تهیه میکنند لباس شب را در کوچه و خیابان اعم از تابستان و زمستان بدون روپوش سزاوار نیست استعمال کنند برای لباسهای شب دکمه - سنجاق و سرکمر بند - براق و جواهر نما مطلوب است بشرط آنکه پول گزاف بمصرف چیزهای بی اساس نرسانند .

در هوای سرد لباس کار و لباس کوچه بایستی یقه بسته باشد

لباس تابستانی

پارچه های پنبه ، پانست ، وال ، کتان سفید و الوان را در تابستان بکار میبرند و لباسهای مذکور از حیث شکل و برش هر چه ساده تر باشد قشنگ تر است بعضی چینها و برش های مخصوص لباس کتان مطلوب و دکمه صدف یا برنگ لباس آرایش خوبی است .

توری و حاشیه برای زینت لباس رو مناسب نیست مگر آنکه خیاط با سلیقه توری و حاشیه مناسبی را بدور شغل و یقه گذارده - لباس را بطرز مخصوصی زینت بدهد - آنها مختص پیارچه های سفید تابستانی بوده باشد .
برودری ، توری ، کاناو دوزی و شبکه دوزی را خانه های با سلیقه مختص لباس های زیر نهوده آنها را بانواع کارهای دستی مزین میکنند .
خانه های محترم هرگز با لباس بی آستین و سینه باز در خیابان و کوچه ها راه نمیروند در هوای گرم هم لباس نازک بالنسبه محفوظی میپوشند .

لباس زیر

لباس زیر را از پارچه های پنبه ساده و نرم میتوان تهیه نمود و از حیث رنگ اگر سفید یا رنگهای روشن مثل صورتی ، زرد ، نخودی ، قفائی و آبی کم رنگ باشد برای لباس زیر بد نیست - لباس زیر معمولا مرکب از چهار تکه است .

۱ - پیراهن زیر : کوتاه تا سر زانو که روی بدن پوشیده شود .

۲ - جلیقه کوتاه تا زیر پستان (بالنسبه تنك) .

۳ - شلوار کوتاه - تازانو .

۴ - زیر پیراهن بلند تا حد لباس رو .

تافته وطنی و تافته های مازندرانی « شیر و پنیر » برای لباس زیر

بسیار خوب و با دوام است بتجربه رسیده که یکدست زیر لباسی از پارچه‌های مذکور دوامش با دو دست لباس زیر از پارچه پنبه برابر بوده است .

در زمستان پیراهن کرک روی خلیقه اضافه میشود - شکم بند برای خانه‌ها عموماً لازم است اشخاص لاغر احتیاج بکمرست و شکم بند بلند ندارند ولی شکم بند کوچک را بکار باید ببرند تا بند جوراب را بدان متصل نمایند استعمال بند جورابه‌ای لاستیکی که بزانو یا روی ران می‌بندند برای صحت مزاج مضر و مانع از دوران طبیعی خون است بهمین جهت اطباء استعمال آن را بدان ترتیب ممنوع داشته‌اند - بنا بر این شکم بند برای نگاهداری جوراب بهترین طریق است -

برای اشخاص چاق و خانه‌هایی که اولاد متعدد آورده‌اند شکم بند لاستیکی بلند و طبی لازم - اگر استعمال نکنند ممکن است برای اعضای داخلی شکم ضرر داشته و تولید کسالت و زحمت بشود .

لباس خواب

چون لباس روز را شب باید از بدن دور کرد لذا پیراهن خواب یا نیم تنه و شلوار بی آستر برای شب مطلوب میباشد - پیراهن خواب را از پارچه‌های پنبه یا تافته وطنی و ابریشمهای نازک و نرم میشود تهیه نمود و بتور شبکه دوزی و برودی مزین کرد - شکل پیراهن خواب و برش آن بلند و گشاد و ساده است - تا در موقع خواب بکلی بدن راحت باشد - نیم تنه و شلوار بلند «پیژما» برای لباس خواب زمستانی بهتر است و از پارچه‌های ابریشم یا پنبه راه راه و بیچازی و فرنلهای نازک پنبه میتوان ترتیب داد پارچه‌های پنبه و ابریشم بافت مازندران برای مصرف آن مناسب است پارچه یشمی برلی لباس شب خوب نیست چونکه در موقع خواب منافذ بدن باید

بکلی باز و آزاد بوده تا برای تنفس حاضر باشند و پارچه پشمی یا کرکی مجاور بدن مانع از نفوذ کامل هوا مییابد.

در ایام سرد جوراب ریسمانی در رختخواب خویست چونکه در موقع خواب پاها را باید گرم نگاهداشت اما با جورایکه روز پوشیده اند و کثیف است شب نمیخواهند بلکه جوراب سفید تمیز با لباس خواب مختص پیوشیدن شب روی لباس خواب خواهد بود - در تابستان قبل از خواب شستن پا لازم است.

جوراب

جوراب برای خانهها مثل لباس محل احتیاج و باید بلند تا روی زانو باشد، در ثبات بودن رنگ آن توجه و دقت لازم است - چونکه جوراب را مثل لباس زیر زود بزود عوض کرده - زیاد شسته میشود - در زمستان بهتر است که جورابهای بالنسبه کلفت تر بلکه کرکی نازک پوشید یا اینکه جوراب های کهنه را زیر جوراب معمولی بکار برد و اینکار بصره نزدیک است جوراب نازک دیر تر پاره میشود - جوراب تیره رنگ برای ایام زمستان متناسب تر در هوای خوب جوراب رنگ بدن و رنگهای روشن مطلوب مییابد.

کفش

برای پیاده روی کفش پاشنه کوتاه، رو بسته و رکاب دار راحت و مطابق حفظالصحه است - رنگ کفش اهمیت ندارد ولی شکل کفش تا حدی اهمیت دارد که راحت یا نبوده باشد و هر قدر راه بروند پارا خسته نکند - کفش تنگ و گشاد هر دو نا راحت و پارا سهولت صدمه میزند - در صورتیکه از کفش پیا زخمی رسید نباید سهل انگاری کرد - فوراً بعلاج آن باید پرداخت - چونکه ممکن است زخم کوچک منجر بعمل جراحی

و زحمت بزرگ بشود .

در هر صورت موضوع قد و اندازه کفش يك مسئله مهم و باید خانها دقت کامل در انتخاب کفش بنمایند .

مهمانی های صبح و عصر را با کفش پاشنه کوتاه میتوان بر گذار نمود اما برای شب نشینی و مهمانیهای رسمی کفش رو باز و پاشنه بلند مرسوم است - جنس کفش در اینطور مجالس اگر مشکی و براق باشد بهتر و کفش جبر نیز مطلوب است - کفش رنگ لباس و رو باز و پاشنه بلند را در شب نشینی ها میتوان پوشید .

در عین حال اشخاصیکه بیوشیدن کفش پاشنه بلند عادت ندارند میتوانند کفش پاشنه امریکائی در مهمانیهای شب بکار ببرند - در تابستان کفش و جوراب سفید را با لباس سفید یا رنگ دیگر میتوان استعمال کرد - کفش و کلاه سیاه با هر رنگ لباس معمول میباشد - .

خانها باید دقت داشته باشند که بند کفش و رکاب آنرا در کوچه و مجامع ببندند - گالش در فصل زمستان و ایام بارانی لازم و از هر جهت مفید است - چون در اطاق با کفش باید بود کالش کفش را تمیز نگاه میدارد - نیز در مواقع سرد و یخبندان کالش پا را گرم میکند و آب به کالش نفوذ نمیکند - خانها حتی المقدور از خریدن کالش توقرمز خودداری کنند - چونکه رنگ میدهد و کفشهای کم رنگی را که در جوف آن قرار گیرد خراب میکند - گالشهای رو بسته و ساقه دار در زمستان مناسبتر است تا گالشهای رو باز - در هر حال خانها باید دقت داشته باشند که گالشهای نازک و جنس اصل را انتخاب کنند و فراموش نخواهند کرد که با گالش توی اطاق وارد شدن مناسب نیست مگر اطافهائیکه مفروش نباشد

بشرط آنکه گالش تیز باشد و الا بهتر است که گالش را بیرون درب
اطاق در آورند .

دستکش

دستکش برای خانها در هر فصل لازم است - برای فصل زمستان
دستکش چرمی و تو کرک و پشمی مناسب که دست را از سرما محفوظ
بدارد - برای فصل تابستان دستکشهای کتانی نازک مناسب است تا عرق
دست را بگیرد - در موقع تابستان جایز است که بادیستکش دست بدهند تا
رطوبت دستها بطرفین سرایت نکند - در فصل بهار و پاییز دستکش دست
را از نفوذ هوای بد محفوظ میدارد دستکش برای بن ناخن ها مفید و آنها
را از ضرر جذب میکرب محافظت میکند .

دستکش های بافتگی پشم و ریسمان که خانها خود میبافند برای فصل
زمستان و غیره بسیار پسندیده است

شکل کلاه و مواقع استعمال آن

کلاه لبه دار از جنس نمد ، ابریشمی حصیر و موئی برای
مواقع کار، دید و باز دید صبح و عصر و خرید در بازار و گردش اختصاص
دارد - کلاه های حصیری و موئی را برای تابستان بکار میبرند - کلاه بافتگی
و «بره» از پارچه های رنگ لباس را نیز در مواقع فوق الذکر استعمال میتوان
کرد - از کلاه مخمل در همین مواقع استفاده میشود نمود - کلاه رنگ کراوات
با شال گردن مطلوب و اینطور کلاه را روی هر رنگ پالتو ، کت و دامن و پیراهن
بلند میشود پوشید - برای مهمانیهای رسمی ظهر و عصر و اول شب کلاه لبه
دار کوچک و بی لبه مرغوب است و انتخاب رنگ و جنس آن بسته بسلیقه پوشنده
و در هر حال رعایت رنگ لباس را با کلاه باید نمود

کلاه یا « بره » از پارچه لباس تهیه شده مطلوب و بصره نزدیک است و اگر قشنگ تهیه شود در مهمانیهای صبح و عصر میتوان استعمال نمود

لوازم حمام

خانهها باید دقت داشته باشند در موقع نشستن روی زمین حمام از هوله کرکی و یا هوله های مخصوص بحمام زیر پای خود را مفروش کرده و روی زمین نشینند چونکه زمین حمام بیشتر از هر جا دارای میکرب و به سهولت ممکن است سرایت بداخل و یا خارج بدن نماید زیرا که حمام اعم از اینکه نمره و یا عمومی باشد محل دخول و خروج هر کس است . هوله زیر پا را بعد از اتمام کار با صابون کاملاً شسته در آفتاب خشک میکنند یا میجوشانند .

در خصوص کیسه و اثاثیه لازمه در حمام نیز همین دقت را باید نمود حمامهای نمره که دارای منبع آب و هر کس در آن می نشینند قابل دقت و توجه است . در صورتیکه از شستن و ضد عفونی کردن آن کاملاً اطمینان نداشته باشند بهتر است که از نشستن در آن ظرف آب احتراز کنند یا آنکه با وسائل ممکنه از قبیل شستن با صابون سولمه و محلول اسید فینیک و غیره مطابق حفظالصحه تمیز کرده و بعد از آن استفاده نمایند .

خانهها از استعمال صابونهای مختلف خارجی که اغلب آنها مختص به هر کاریست و کاملاً از ترکیب آن اطلاع ندارند خود داری نمایند مخصوصاً شستن موی سر با صابونهای مختلف باعث ریزش مو و زحمت میشود - در موقع بیرون آمدن از حمام هوله کرکی (یا شتل بلند هوله کلاه دار) بخود پیچیده و کاملاً خود را از سرما محفوظ دارند تا بدن خشک شده و لباس بپوشند موی سر

را باید خشك نمود و بهتر است كسلاه كركسی كه تمام موی سر را جمع كند و تا روی گوش ها را بگیرد بسر گذارده از حمام خارج شوند در موقع بیرون آمدن از حمام گردن وسینه را در هر فصل ولوتابستان باشد با شال گردن مقتضی فصل بیوشانند چونكه بعد از استحمام درجریان با دو هوا ولو در شدت گرما بوده خطرناك میباشد بعد از حمام بلا فاصله از خوردن آب سرد یا شربت آلات خود داری كرده لا اقل نیمساعت در جای محفوظ استراحت باید نمود.

زینت آلات زاتوی حمام نباید برد اغلب طلا و زینت آلات در حمام سیاه میشوند و برای پاك كردن آنها مجبورند پول و هم وقت مصرف كنند.

آرایش خانمها

بالا ترین آرایش برای خانمها تمیزی و سادگی است كه آنها اگر بعد افراط هم بكنند مطلوب و پسندیده است. بعد از آن مرتب بودن لباس و در عین حال سادگی و تنظیم لباس را از روی سلیقه بكار برند.

خانم باسلیقه درخصوص لباس از حیث رنگ و شكل اول خودش را در نظر میگیرد - قد و قواره - لاغری و چاقی و رنگ بشره اش را مدرك قرار میدهد تا به بیند چه باید بیوشد و چطور آرایش كند در هر حال اقتضاء سن را از نظر دور نباید بکند.

آرایش سروصورت برای خانمها لازم و موی سر را باید تمیز و منظم نگاهداشت - فرزیدن زیاد سبب خرابی و مخصوصاً از فرهایش ماهه باید اجتناب كرد چونكه عملیات آن اغلب از حفظ الصحه دور میباشد

و بصره هم نزدیک نیست.
اگر موی طبیعی را تمیز و مرتب نگاهدارید بسیار قشنگ
و پسندیده است .

کرم های خوب پوست صورت را محفوظ میدارد - پورد زدن و
سیاه کردن چشم و ابرو ، رنگ زدن لب هر کدام بقدری که طبیعی باشد
مرغوب و اگر از آن حد تجاوز کرد بی اندازه تنفر آور است و
مخصوصاً در عبور و مرور از خیابانها طرف توجه عموم شده از متانت
یک خانم میکاهد - اشخاص عز ادار از استعمال وپودر قرمز خود داری
میکنند و کسانی که دیدن عزا داران میروند نیز رعایت این نکته را
باید بکنند

زینت آلات طلا و جواهر برای خانمها مطلوب ولی همیشه اگر
آنها را همراه داشته باشند اسباب زحمت میشود چونکه تمیز نگاهداشتن
هر کدام مشکل و اگر تمیز نباشند ممکن است حامل کثافت و میکرب
باشوند - بنا براین ساعت مچی و حلقه ازدواج یا انگشتر ساده برای همیشه
کافی و زینت آلات دیگر را در مهمانیهای رسمی بکار ببرند اولی است
زینت هایی که قشنگ است : از قبیل گوشواره (اگر گوش سوراخ باشد
و الا بهتر است سوراخ نکنند) انگشتر - گردن بند - مدال - توسیینه بازنجیر
طلای نازک - دستبند در شب نشینها خوب است .

گل و سنجاق و کمر بند براق جواهر نما با لباس شب مرغوب و نباید در
در قید بود که جواهر اصل باشد - مروارید زینت خویست - آترام بجای
اصل بدل میشود استعمال کرد در صورتیکه پول زیاد برای این قبیل چیزها مصرف نکنند

و خانه‌های دانشمند صرفه جوسادگی و بی آلاشی را بر هرزینی
مقدم میدارند .

لباس اطفال

قشنگ بودن لباس اطفال از وظایف مادر است اما مهم‌تر از آن
قسمت حفظالصحه اطفال میباشد که خانها باید رعایت تنگی و گشادی لباس
را بکنند و بهتر است در این خصوص کاملاً به‌زورنال های لباس بچها
رجوع کنند و شکل لباس زیروری بچه رامطابق سن آنها انتخاب نمایند .

لباس خادمه

یشخدمتهای جوان عادةً لباسشان پارچه مشکی ساده - پیراهن بلند
کمر تنگ و دامن بالنسبه گشاد وقد آن یست ساتیمتر از روی پا کوتاه‌تر است
آستین بلند - یقه بسته دارد اگر یقه سفید بدان بدوزند قشنگ میشود - در
تابستان و فصل های خوب ممکن است لباس خادمه ها صورتی یا آبی کم رنگ
باشد. یش بند سفید که دور آن برودری دوزی شده و یا با تور کتانی آنرا
زینت میدهند برای خدمتکاران از واجبات است - یش بند با يك کمر باریک
از پارچه سفید به پشت بسته و یش سینه آن از همان پارچه سفید دو طرف
توری دوزی شده و با دو بند از سر شانه ها بکمر بند طرف پشت متصل میشود.
کلاه یشخدمت را ممکن است بانواع شکلهای ترتیب داد مثلاً از تور
پهنای پنج ساتیمتر وقد يك متر دولا چین بدهند وسط آنرا باز کرده باندازه
دورسر بدوزند یا تا حد یشانی را از آن تور چین دار بگذارند کافی است .
جوراب و کفش یشخدمت مرتب و مخصوصاً یشخدمتها گالش باید
داشته باشند تا وقت خدمت کردن در اطاق کفششان تمیز باشد - در مهمانیهای
رسمی یشخدمتها اعم از زن یا مرد دستکش سفید بدست خواهند داشت و اگر

در ضمن خدمت دستکششان کنیف شد لازم است که آنرا عوض کنند - در موقع گرمی هوا ممکن است که رنگ لباس پیشخدمتهای زن از مشکی تبدیل بآبی کمرنگ یا صورتی بشود و در هر صورت پیش بند سفید بطریق مذکور برای پیشخدمت لازم است - پیشخدمت های مرد در هر فصل لباس مشکی و یقه سفید دارند .

در مهمانیهای رسمی و مجلل پیشخدمت مرد باید لباس رسمی پیشخدمتی با پیش سینه و یقه آهاری داشته باشد .

وظیفه پیشخدمت

چون مهمانی وارد شد اگر پیشخدمت او را نمیشناسد با کمال ادب میرسد ، « از خانم یا آقا خواهش میکنم بفرمایند کی هستند تا خدمت خانم یا آقا عرض کنم اگر مهمان کارتس را داد با کمال ادب آنرا گرفته پیش ارباب خود میرد کارت را تقدیم و منتظر جواب میایستد - هرگاه باید مهمان را بهمانخانه راهنمایی کند جلو میافتد تا بدرب اطاق پرده را بالا گرفته مهمان را وارد میکند و خود بیرون در منتظر فرمان اربابش میشود ، در موقع آوردن جای از درب اطاق وارد شده سینی جای را روی دست داشته کمی توقف میکند تا خانم صاحب خانه چه دستور بدهد پس از دریافت حکم پیشخدمت جای یا هر چه روی دست دارد جلو برده و تقدیم مهمان میکند یا خانم آنرا از پیشخدمت گرفته خود بهمان میدهد موقع روشن کردن چراغ را پیشخدمت دانسته بعضی که اطاق تاریک شد چراغ برق یا لامپ را روشن میکند و در موقع مراجعت مهمان پالتو کلاه و عصای مهمان را پیشخدمت تقدیم میکند همیشه قبل از آن موقع چراغهای خود را تمیز و مرتب حاضر دارد - در موقع مراجعت مهمان - پالتو کلاه و عصای مهمان را پیشخدمت تقدیم میکند ترتیب خدمت کردن سر میز پیشخدمت در پذیراییها به موقع خودش ذکر خواهد شد .

لباس آشپز

آشپز های زن یا مرد با لباس معمول خود هستند ولی در هر حال یک

روپوش از یارچه ارمک دودی رنگ مثل رب دوشامبر گشاد و بلند آستین بلند که میچ آن با لاستیک جمع میشود باید ببوشند تا در موقع شستن ظروف و غیره بتوانند آستین را بالا کنند و لباس زیرشان تمیز بماند و لباس مذکور از طرف پشت کردن تا لب دامن از پشت با دکمه بسته میشود - البته هر آشپزی از این لباسها دو عدد لازم دارد تا لااقل دو روز یکمرتبه آنرا عوض کند - کلاه آشپز از کتان سفید یا چلووار بطور کیسه ایست که تمام سر و پیشانی و مو را پوشانده باشد و مغز سر آن مثل کیسه باچین جمع بشود .

فصل دوم

آداب معاشرت عمومی

دست دادن یکی از آداب معموله و متداول است ولی برای اینکار هم حدی قائل اند بهرکس ندیده و نشناخته نمیشود دست داد و یا درمقابل اشخاص بزرگ نباید دست دراز کرد پیش اشخاص محترم دست را بدون دستکش حاضر باید داشت که اگر ایشان بخواهند دست بدهند فوراً دست داد - دست دادن با دستکش مخصوصاً اگر طرف دستکش نداشته باشد با نزاکت و مؤدب نیست ولی در صورتیکه طرف مقابل مقامش بالاتر نباشد ولو آنکه دستکش هم داشته باشد مجبور نیستند که دستکش را در آورند بدوستان صمیمی نیز با دستکش میشود دست داد رعایت اینطور احترامات و قوانین برای زن و مرد مساوی است با دستکش چیز خوردن جایز نیست گاتو و شیرینی را مخصوصاً با دستکش نباید گرفت چونکه دستکش با هر چیز تماس دارد و تمیز نیست - بعلاوه دستکش از شیرینی کثیف میشود - حتی فنجان چای را هم با دستکش نباید گرفت .

معاشرت خانمها با آقایان

بطوریکه دنیای امروز می پسندد احترام خانمها بر آقایان لازم و در این زمینه زن در جلو مرد جا دارد - بنا بر این خانمها نسبت به آقایان

متین و با وقار و در مواقع بانهایت بیطرفی باید رفتار کنند خانها عموماً با مردانی که آشنائی ندارند صحبت نمیکنند اگر در عبور و مرور مردی صحبتی کرد - خانم با بی اعتنائی بآن مرد نظر می کند و رد میشود مگر آنکه صحبت مرد در يك موضوع جدی و قبلاً خودش را معرفی کند و معلوم شود که واقعاً مطلب یا حاجتی دارد - در اینصورت خانم ایستاده بشتوال او جواب میدهد و رد می شود در چنین موقع اگر مرد معرفی شده صاحب حیثیت باشد و خانم قبلاً اسم او را شنیده باشد موقع خدا حافظی خانم بطرف او دست دراز میکند و بطور دوستانه از هم جدا میشوند و اگر کسی بود که اسماً و رسماً خانم نتوانست او را بشناسد بدون دست دادن خدا حافظی کرده میگردد .

خانها دعوت هیچ مردی را بدون سابقه و آشنائی کامل قبول نمی کنند اغلب اوقات بعضی از مردهائی که از آداب و رسوم و طریقه احترام بخانهها بی خبرند بدون سابقه خود را بخانمی معرفی کرده فوراً خانم را به رستوران ، گردش و رفتن به سینما و تأثر دعوت میکنند خانها باید در اینطور مواقع بکلی دعوت را رد و با بی اعتنائی کامل دعوت کننده را تنبیه و تربیت نمایند رفتار خانها اساساً باید طوری باشد که آقایان جرأت باینگونه دعوتها نکنند عادهً در کوچه و خیابان صورت خانها جدی و بی اعتناء باید نمودار باشد و در راه رفتن دقت زیاد داشته باشند تند راه بروند سر را بالا نگه دارند و همیشه کوشش داشته باشند که از سمت دست راست خودشان راه بروند و اگر هر کس این رعایت را بکند هرگز کسی بکسی تنه نخواهد زد . برفرض خانمی بکسی تنه زد با لطف کلام معذرت خواسته و رد میشود اگر راه مسدود و خود مجبور بود زودتر عبور کند جمله « بیخشید خانم یا آقا » را گفته و رد میشود - در جاهای پر جمعیت مردان بی تربیت از موقع استفاده کرده و بخانهها تنه میزنند در چنین موارد خانها با کمال بی اعتنائی رد میشوند و اگر

این کار را مکرر دیدند حق دارند که عامل را سرزنش کنند و اگر اواز خط خود نادم نشده و باز اسباب زحمت خانم را فراهم کرد آنوقت بیاسبان مراجعه می کنند .

خانها در کوچه و خیابان با صدای بلند حرف میزنند و در جاهای پر جمعیت بدون جهت توقف نمیکنند در مقابل قهوه خانه های سرگرد که جای مردمان ولگرد و بیکار است نمایستند اگر ولگردی خانمی را تعقیب کرد تا حرف نزده خانم به بی اعتنائی برگردار میکند هرگاه صحبتی کرد و مزاحمتی نمود در مرتبه اول اظهار تنفر نموده در دفعه ثانی آن شخص ولگرد را بیاسبان معرفی میکند و خود رد میشود .

اتومبیل یا درشکه سواری

در موقع بالا رفتن ماشین یا درشکه اول خانها بعد آقایان سوار میشوند طرف دست راست درشکه یا ماشین جای خانم است و آقا طرف چپ می نشیند و اگر عده زن و مرد زیاد بود و کسی باید رو برو بنشیند البته مرد این کار را میکند - در موقع پیاده شدن آقا زودتر پیاده میشود که بخانم کمک بدهد .

مردانی از این تکلیف آزاد هستند که پدر و پدر بزرگ بوده باشند - در اتوبوسها اگر صندلی ها پر باشد و خانمی وارد شود که جانداشته باشد مناسب است آقایان با ادب جای خود را بخانم وارد بدهند .
وظیفه کارکنان اتوبوسها اینست که در ایستگاهها خانها را مقدم بر آقایان سوار کنند

معاشرت خانها در مجالس

در مجالس دید و بازدید و مهمانیها اگر خانها با شوهر و یا برادر و یا یکی از اقوام و دوستانشان وارد بشوند خانم در جلو و آقا عقب سوار داخل میشود - جای بهتر مثل روی نیمکت یا صندلی راحتی برای خانم است اما خانم های جوان که با پدر و پدر بزرگ و عموی محترم و یا استاد پیر مرد خود بمجلسی بروند - البته آن خانم در عقب و آقا محترم را جلوی خود وارد اطاق میکنند و جای بهتر را بان شخص میسپارند .

خانم مهمان مواظب باشد اگر خانم صاحب خانه یا مهمانان دیگر که حضور دارند آقای مصاحب او را نباشناسد لدالورود آقا را اول بصاحب خانه و بعد بخانهها و آقایان مهمانان معرفی کند .
در یکجا استنا هست که آقایان مصاحب باید جلوی خانهها راه بروند و آن در کافه و رستوران رسیده و تأثر است چونکه آقایان باید جامعین کنند در کوچه و خیابان همیشه خانهها طرف دست راست آقایان راه میروند مگر آنکه طرف دست راست خانم جای خطرناکی باشد مثل لب جوی لب پیاده رو یا یرتگاه در این موقع آقا باید در طرف دست راست خانم راه بزود که از او محافظت کند .

خانهها در موقعیکه باید در سینه و تأثر جای خود را بگیرند و در میان صندلیها راه میروند طوری باید بروند که پشتشان به نشیمن گاه باشد و مواظب باشند بای کسی را اذیت نکنند در مجالس مهمانی که خانهها نشسته اند . اگر مردی وارد شود - عادتاً خانهها تواضع نمیکنند و خیال میکنند که از زنان مغرب زمین این رویه را باید سرمشق بگیرند در صورتی که پیش آن ها هم اشخاص پیرد مرد ، محترم و مهمان استنا هستند و برای اینطور آقایان تواضع میکنند مخصوصاً برای ما ایرانیان که ادب سرمشق آبا و اجدادی ما است آنرا نباید از دست بدهیم بلکه باید حدود آقایان را منظور داشته باشیم - بنابر این بهتر است بدین ترتیب رفتار کنیم :
اگر خانم و آقای محترمی وارد مجلس شدند که صاحب خانه احترام زیاد بآنها کرد و معلوم شد که شخص با حیثیتی هستند خانههای جلوس کرده همه باید تواضع کنند هر گاه آقای مسن محترم تنها وارد مجلس شد و بر حسب عادت از طرف صاحب خانه یکی یکی از خانههای مجلس معرفی و برای دست دادن در مقابل خانهها رفت و استاد خانم مخاطب موظف است که در حال تواضع بطرف آقا دست دراز کند .

اگر خانمی در مجلس شخص محترمی مثل وزیر یا رئیس اداره حضور داشت و آقایانی وارد شدند که بخانم معرفی بشوند اما واردین آنقدر محترم بودند که آن وزیر یا رئیس برای آنها تواضع و احترام منظور داشت خانم با ادب بایستی رفتار شخص وزیر یا رئیس را متابعت کرده با احترام صاحب مجلس تواضع کند ، مهمان مرد یا زن برای خانم میزبان مساویست و برای مهمانان محترم خود علی السویه خانم باید تواضع و احترام منظور دارد مگر آنکه مرد وارد خیلی جوان و بی اهمیت باشد در اینحال هم خانم میزبان بی تواضع باید با مهربانی و ملاطفت او را پندیرد.

این تقلید بی اساس که خانمها یا روی پامیاندازند و برای آقایان محترم اعم از پیر و جوان محترم و غیر محترم هر که باشد تواضع نکنند و یانشسته متکبران دست بطرف اودراز کنند هیچوجه پسندیده نیست و از ادب دور است خانمها باید مواظب باشند و بدانند که در احترام کردن بمردان مسن و محترم احترام خودشان در تزیید خواهد بود مخصوصاً اکنون که زنان تازه پابعاشتهای اجتماعی گذاشته اند از حسن سلوك میتوانند حدود خود را بهتر محفوظ بدارند - نیز مردان بی تربیت را با کردار نیک محدود و مؤدب کنند اما خانمهایی که بآداب معاشرت بی نبرده و برای معاشرت بامردم حاضر نیستند کراراً دیده شده که آنچه را ایشان ادب و انسانیت تصور و رفتار میکنند باعث خفت میشود مثلاً خانمها خیال میکنند که چون آقایان در موقع ورود یا ملاقات اشخاص بزرگ کلاه بر میدارند ایشانهم باید همین معامله را بکنند در صورتیکه کلاه روی سر نگاهداشتن برای خانمها در معاشرتهای عمومی و در غیر مواقع لزوم که در این رساله ذکر شده مانند سایر لباسشان لازم است و ناشی بودن اینطور رفتارهای غیر معمول خود سبب حقارت خانمها میشود.

فصل سوم

ملاقات ها

ملاقات مرضی : - چون از کسالت دوستان و اقوام خانمی طلاع حاصل کرد بنا بوظیفه انسانیت بیادیت مریض رفته با ایام نا راحت او چند دقیقه شرکت میکند - وقتی بخانه مریض وارد شد پیش از آن که مریض را ملاقات کند بوسیله پرستاران او از حالش استفسار مینماید اگر حال مریض مقتضی است که کسی را ملاقات کند قبلا بمریض اطلاع میدهند که فلان خانم بیادتش رفته است پس از آن که مریض اجازه داد خانم وارد میشود صحبتش شیرین و مفرح و با صدای ملایم خواهد بود اگر مریض اظهار درد و رنج نمود او را با بیان شیرین و عبارات ذیل دلداری میدهد :

« حال شما بد نیست رنک بشره شما خوبست فقط خسته شده اید باید راحت بگیرید من هم یش از این مزاحمتان نمیشوم و مطمئن باشید که از دیدن شما خیالم راحت شد و حالا با خوشحالی میروم » اگر مریض خواست که عیادت کننده بیشتر نزد او بماند البته قبول میکند و دو سه دقیقه دیگر می نشیند در هر حال عیادت مریض یش از ده دقیقه طول نمیکشد برای مرضائی که از ناخوشی سخت نجات یافته وضعیف و بستری هستند - بردن گل یا بعضی میوه های مناسب هر فصل خوب و فرح

بخش است - البته برای مریضهای سخت بردن هدایا مورد ندارد و مخصوصا بوی گل برای اینطور مرضی مضر است - احوال پرسی مرضی سخت را از پرستاران مریض نموده و در صورت امکان بتوسط تلفن استفسار نمایند بهتر است تا وقت پرستاران را هم نگرفته باشند.

ملاقات دوستانه

برای ملاقاتهای دوستانه تعیین وقت و تکلیف زیاد لازم نیست چونکه دوستان صمیمی بر فرض ملاقات یکدیگر هم رفته و طرف منزل نباشد یا باشد و اشتغالی داشته باشد که نتواند دوستش را کاملا پذیرائی کند اهمیت ندارد و چون اینطور ملاقات از روی محبت و صمیمیت بین اشخاص بعمل میآید مراسم پذیرائی و رسمیت بخود نمیگیرد تعیین وقت ملاقات و طرز پذیرائی منوط بروابط خصوصی آنهاست.

ملاقاتهای رسمی

ملاقاتهای رسمی باتعیین وقت و سر ساعت باید بعمل بیاید برای اینطور ملاقات تا یکربع ساعت از سر وقت گذشته هم جایز است که میزبان اینمدت را برای موعود خود انتظار بکشد از یکربع ساعت که گذشت تکلیفی بر او نیست - اگر خانمی نتوانست سر وقت حاضر بشود البته بمیزبان اطلاع میدهد تا بجهت منتظر نباشد.

مهمان عموما قبل از داخل شدن باطاق پذیرائی اگر هوا سرد و بخاری باشد البسه روئی را از قبیل پالتو و شنل یا بارانی و چتر و گالوش خود را در اطاق دیگر باید بگذارد و موقع بیرون رفتن بیوشد تا سرما نخورد بر فرض که در اطاق آتش نباشد آقایان در هر حال حتماً پالتو - کلاه و عضای خود را در محل جارختی گذارده و باطاق پذیرائی داخل میشوند ولی خانها در موقع سردی هوا اگر آتش نباشد از کندن

پالتو معاف هستند و ممکن است پالتو و پوست روی شانه را با خود بهمانخانه ببرند اگر اطاق گرم بوده همانجا پالتو و پوست را بکنند و روی پشت صندلی خود بگذارند و مخصوصاً کلاه را خانها باید روی سر نگاه دارند - و این رسم آقایان است که بمحض ورود بمجلس باید کلاه از سر بردارند و با کلاه با هیچ خانم و آقای محترمی حرف نزنند و دست ندهند.

ملاقات مردمان بیچاره

ملاقات اشخاص پریشان روزگار باید کاملاً از روی مهربانی و سادگی باشد مخصوصاً خانها رعایت اینقسمت را بیشتر باید بکنند که با ساده ترین البسه و بدون آرایش باینقسم ملاقاتها اقدام نمایند و بهتر است اگر تجملی از قبیل اتومبیل و نوکر همراه دارند. طوری رفتار کنند که آن تجملات از چشم بیچارگان دور بماند هرچه ساده تر باشند میزبان کمتر خجالت زده میشود - توجه بوقیعت اشخاص بیچاره از فرائض انسانیت و هر گونه کمک مادی و معنوی که بتوانند باید بایشان بدهند تا در و مع اینملاقات سبب خوشبختی بیچارگان شده اداء وظیفه انسانیت را نموده باشند.

ملاقاتهای تسلیت آمیز

وقتی که اتفاق ناگواری برای کسی افتاد و دوستانش بدان اطلاع حاصل نمودند مقتضی است که بدیدن او رفته تا شرکت خود را در آن مصیبت اظهار نمایند طرز اظهار تعزیت و تسلیت تفاوت دارد و موقع را باید شناخت اگر کسی فرزند ناکامش را کم کرده یا عزیز را ازدست داده است که از فقدان او بسیار متأثر است سزاوار نیست هرکسیکه بدیدن شخص مصیبت زده میرود حرفی از او بمیان آرد و داستانی از سر گیرد و بهتر است بکوتاهی مطلب پرداخته بصحبتهای گوناگون و قصص و حکایات صاحب

عزرا را مشغول سازد تا رفته رفته این قانون زشت از میان مردم برطرف شود که چندین روز مصیبت زدگان را مینشانند و هر کس از درد رآید محشری از نو پیا میکنند و مخصوصاً این عادت زشت مختص بخانه‌ها شده است و خانه‌ها خود باید بترك آن اقدام کنند و مصیبت زدگان را راحت بگذارند.

ملاقات سال نو

دید و بازدید عید نزد ازو پائنها فقط بتقدیم کارت دم در خانه برگزار ولی مجالس مهمانی و پذیرائی را در یکروز معین برای خودشان تهیه میکنند و دوستان بدیدن یکدیگر میروند.

اکنون در میان مادادن کارت معمول شده است اما از تهیه تشریفات جشن سال نو و چیدن هفت سین صرف نظر نکرده‌ایم اگر اینطور است باید برسم خودمان - ملاقات دوستانه یا رسمانه را از روز اول تا روز سوم عید متداول و چند دقیقه وقت برای تقدیم تبریک صرف کنیم و اگر عادت اروپائیان را می‌پسندیم و کارت می‌فرستیم دیگر تهیه جشن نوروز لازم نیست و بهتر است هر کسی یکروز معین را برای خود تعیین نموده بوسائل ممکنه بدوستانش اطلاع دهد و یکروز جشن نوروز بگیرد عیدی نوروز که پیش مامعول است کار خوئیست ولی دادن پول را بعنوان عیدی باید اختصاص باطفال و اشخاص بی بضاعت داد و برای دوستان اگر بخواهند عیدی تهیه کنند گلو و ههایای کوچک از قبیل دستکش و دستمال و کراوات مطلوبتر از پول است.

ملاقات مسافر

کسی که میخواهد مسافرت کند البته وقت زیاد ندارد و برای تودیع بهتر است بجای آنکه خود بمنزل دوستانش برود موقعی را تعیین کرده تادوستانش منزل او جمع و مراتب وداع را عمل نماید.

هنگامیکه مسافر از سفر مراجعت کرده اگر خود سرزده بمنزل دوستانش

برود ملاقات او برای همه مطلوب و مسرت بخش می باشد .
بدیهی است کسیکه مدتی از منزل دور بوده . بقویت وسائل پذیرائی برای
اوفراهم نیست و پس از آنکه چندروز از موقع ورود او گذشت تعیین وقت نموده
دوستانش باتفاق بمنزل او رفته و در واقع مراتب جشن و رود او را بجا آورند .

فصل چهارم

مهمانیهای باشکوه

اشخاص متمول که زندگی مرتب و عمارات عالی دارند خوبست در هر سال چند مهمانی داده و در آن مهمانی ها اشخاص متفرقه را دعوت کنند تا مردم بوسیله آن شخص دوستان و آشنایان زیاد پیدا کنند و در اینطور مجالس رسمی که آداب و رسوم معموله زیاد است آداب معاشرت یاد گیرند در پذیرائیهای مفصل صاحب خانه اگر مرد باشد خود باید لباس رسمی در بر داشته از ساعت تعیین شده تا نیم ساعت بعد نزدیک درب اطاق با خانم خودش و اگر خانم ندارد تنها بایستد و مهمانان را پذیرائی کرده بتوسط پیشخدمت جا بآنها نشان بدهد اگر در میان مدعوین کسی باشد که صاحب خانه صورتاً او را نشناسد لازم است خود مهمان اسمش را به پیشخدمت گفته و پیشخدمت مهمان را به اربابش معرفی کند بعد از آنکه مهمانان وارد شدند صاحب خانه در میان مهمانان رفته همه را یکدیگر معرفی میکند البته اول آقایان را بخانهها باید معرفی کرد و بعد ذکر اسم خانها را نمود.

در اینطور مجالس اطاق خوراك را جدا و اگر سالن پذیرائی بزرگ باشد ممکن است میز خوراکی را در یک طرف سالن جا بدهند و بوقوع خود خانم و آقای صاحب خانه خانها و آقایان مدعوین را بر حسب شأن آنها یکی بعد دیگری بنوبت خود دعوت بمیز خوراك نمایند و با آنها تا سر میز رفته

هرچه ایشان میل دارند تقدیم کرده مراجعت کنند تا دیگران را بنوبت خود همراه ببرند و همچنین نزدیکان صاحب خانه حق دارند که چون میزبان شروع باین کار نمود آنها هم از دیگران دعوت کرده هر کسی یکدسته را باطراف میز ببرد و پذیرائی کند - وقت این پذیرائیا اگر برای چای عصر باشد عادةً از ساعت شش و هتاهشت معین میشود - اگر بعضی دیرتر از وقت معینه یابند بد نیست ولی رعایت تمام شدن وقت معین شده را کاملاً باید بنمایند که زیادتیر از ساعت هشت نمانند و اسباب زحمت صاحب خانه را فراهم نکنند اگر برای شام دعوت میشوند سر وقت معینه باید حاضر باشند و بعد از شام خوردن یکی دو ساعت آنجا توقف کنند .

بعد از خوردن شام اگر مهمان بلافاصله خدا حافظی کرده برود صاحب خانه بر میخورد مگر آنکه کسی عذر موجهی داشته باشد و معذرت خواسته مهمانی را ترك کند - در شب نشینی ها معمولاً وقت زیاد دارند ممکن است از ساعت ده شروع و تا یکی دو ساعت بعد از نصف شب هم مداومت داشته باشد و آن بسته بقتضیات مهمانی است .

آداب سر میز

خانم و آقای صاحب خانه سر میز مقابل یکدیگر می نشینند و طرف بالاتر و راحت تر میز جای خانم خانه است که در وسط میز قرار گرفته طرف دست راست او جای محترم ترین آقایان مهمان ها است و طرف دست چپ خانم جای آقای درجه دوم میباشد طرف دست راست آقای خانه محترم ترین خانها و در طرف دست چپش نیز مختص بخانم درجه دوم از حیث احترام خواهد بود - دیگران بنوبت خود در جنبین میز جا می گیرند موقع آوردن خوراك میشخدمت ظرف غذا را اول پیش خانم صاحب خانه برده بعد بخانم مهمان دست راست آقا بعد بخانم طرف دست

چپ آقا و بعد به آقایان طرف دست راست و چپ خانم صاحب خانه بعد از آن بخانه‌های دیگر که سر میز حضور دارند و بعد به آقایان دیگر و آخر از همه آقای صاحب خانه حق برداشتن خوراك را دارد .

هنگامیکه غذا تقسیم میشود تمام مهمانها با انتظار نشسته تا آقای صاحب خانه هم سهم خود را بگیرد آن وقت همه با هم شروع بغذا خوردن میکنند در مهمانیهای رسمی بهتر است که صورت غذا را نوشته سرمیزها بگذارند یا آنکه تابلویی از صورت غذا تهیه نموده دم درب سفره خانه نصب کنند .

ترتیب آوردن خوراك

شام شب همیشه سوب دارد و اول از هر چه سوب را حاضر می کنند و بطریق مذکور بمهمانان تقدیم میدارند پیشخدمت باید فراموش نکند که غذا را از طرف دست چپ مهمان تقدیم کند - چون سوب را تناول کردند پیشخدمت از طرف دست راست ظرف خالی بردارد و اگر بشقاب دیگر حاضر نباشد پیشخدمتی دسته بشقاب بدست گرفته از طرف دست راست بشقاب میگذارد و پیشخدمتی که ظرف خوراك بدست دارد از طرف چپ خوراك را جلوی مهمان نگاه میدارد - خوراك گوشت و سبزی پخته را بعد از سوب میدهند و اگر خوراك جوجه یا مرغ باشد آنرا جلوتر از خوراك و گوشت معمولی بسفره میاورند (پلو اگر در کار باشد بعد از خوراك گوشت صرف میشود) و قتیکه خورا کها تمام شد پیشخدمت تمام ظروف غذا را از روی میز جمع میکند سفره را تمیز کرده ظرف خالی برای شیرینی یا میوه جلوه‌ر کدام از مهمانها میگذارد و دسر را میاورد و بترتیب اولیه بخضار تقدیم میکند بعد از صرف دسر ظروف را جمع کرده بخانم صاحب خانه اطلاع میدهد که جای یا قهوه حاضر است خانم با حسن بیان

و مهربانی از مهمانان می پرسد ! میل دارید قهوه را اینجا یا در مهمان خانه صرف کنید اگر سر میز قرار شد قهوه بیاورند پیشخدمت برای هر کدام فنجان کذارده قوری قهوه را با قندان توی سینی میآورد و در فنجان هر کدام قهوه میریزد و اگر در سالن صرف نمایند بعدد مهمانان فنجان در يك سینی کذارده با قوری قهوه بسالن میرد اگر مهمان دو سه نفر و خیلی محترم باشند سینی قهوه را پیشخدمت نزد خانم برده خانم خود قهوه را بهماناناش تقدیم میکنند اگر مهمانان زیاد و در میان آنها اشخاصی هم باشند که مقتضی نباشد خانم باتها قهوه بدهد سینی قهوه را پیشخدمت اول جلوی خانمها و بعد بنوبت خود باقیان تقدیم میکند چون قهوه داغ مطلوبست همیشه باید قهوه را در حال جوش و با قوری توی اطاق بیاورند.

بعد از شام خانم صاحب خانه با تمام مهمانان خود بر حسب حال هریک بر خورد و مهربانی کرده همه را مشغول میکند و برای گذراندن وقت تفریحانی حاضر میکند از قبیل نشان دادن عکسها - تابلو های نقاشی هنرهای دستی و اشیاء نفیس و آتیک کاملاً مهمانان خود را مشغول میسازد خانمهای حضار هر کدام بنوبت خود بانطق و بیان شیرین مجلس را مفرح میکنند - صاحب خانه مدیون است که خود چند دقیقه پهلوی هر يك از مهمانان نشسته با آنها گرم بگیرد - بازیهای تفریحی بعد از شام مطلوب و مجلس را شیرین میکند بازیهای برد و باخت اگر جدی و قضایه پول در کار نباشد بد نیست ولی اگر بنا باشد که دريك مهمانی حقوق يك ماه مهمان بقمار برود بهتر است که از اینگونه تفریحات صرف نظر کنند و بقیه دانشمندان در بازی قمار بردن صاحب خانه از مهمان فضاحت آور است بنا بر این بازی نکردن میزبان اولی است در موقع رفتن میهمانان خانم

صاحب خانه وظیفه دار است اگر هوا سرد باشد قبلا امر بدهد که پالتوی مهمانان را در جای گرم گذارده در آن موقع بهمانان تقدیم کند خان صاحب خانه تا دم در اطاق مهمانان را مشایعت مینماید.

آقای خانه پالتوهای خانمهای مهمان را کمک نموده میپوشاند - پوشاندن پالتوهای آقایان در عهده پیشخدمت است اگر مهمانان خیلی محترم باشند آقای صاحب خانه تا دم در بحیاط آنها را مشایعت میکند و اگر کسی درشکه لازم داشته باشد قبلا تحقیق کرده پیشخدمت درشکه حاضر میکند.

ترقیب خوراك خوردن سرهیز

نشستن سر میز باید طوری باشد که انسان بیز مسلط باشد و رفقای طرفین خود رازحمت ندهد در ابتدا دستمال سفره را روی دامن پهن کنند - دستمال سفره را بسینه نصب کردن قشك نیست - اگر قاشق و چنگال متعدد برای هر مهمان روی میز حاضر باشد اشخاصی که ترتیب استعمال کردن هر کدام از آنها را نمیدانند بهتر است صبر کنند تا به بینند صاحب خانه چه میکند و بهمان رویه رفتار کنند - البته قاشق بزرگتر محض سوپ است - در ابتداء سوپ میخورند وقتی که سوپ نزدیک با تمام شد ممکن است بشقاب را از طرف خود کمی کج کرده سوپ را با دقت بخورند که ریزش بلباس یا سفره نکند در موقع خوردن سوپ صدائی از دهن شنیده نشود فیز قاشق و چنگال بی صدا باشد.

شاید بعد از صرف سوپ خوراك ماهی باشد و البته ماهی چنگال و کارد مخصوص دارد مهمان باید دقت کند که همان ها را بکار برد - و اگر کسی غذائی را دوست ندارد ابتداء از آن غذا نگیرد و الا غذا گرفتن و نخوردن پسندیده نیست.

استخوان مرغ یا گوشت را باید هر کس کنار بشقاب خود جمع کند و

توی سفره چیز کیف نریزند - نان را طرف دست چپ میگذارند و در موقع پاره کردن نان را با دست چپ گرفته با دست راست تکه کرده بدهن میگذارند کارد همیشه بدست راست و چنگال دست چپ خواهد بود - برای خوراك وشت كارد لازم و كارد بچنگال كمك ميكند تا غذا مرتب خورده شود - چنگال مختص غذا بدهان گذاردن است - هرگز با كارد خوراك بدهان نمیگذارند موقع خوردن غذاهاییكه كارد لازم ندارد ممكن است چنگال را بدست راست گرفته و **تکه نان كوچكى** بدست چپ داشت تا بچنگال كمك بشود - در موقع غذا خوردن هر دو دست را باید بكار انداخت .

بعضی اشخاص آرنج خود را بمیز تکیه میدهند و گاهی میشود كه این كار اسباب زحمت اشخاص جنبین آنها میشود و از تراكب خارج است - در هر حال مهمانان سر میز باید رعایت راحتی همسایگان خود را بكنند . مهمانان تا آخر غذا همه سر میز می نشینند و اگر کسی زودتر از غذا فارغ شد صبر ميكند تا صاحب خانه آنها را بیرون یرد غیر از این بشود بی احترامی بصاحب خانه شده است .

باز دید های لازم

بازدید عید نوروز یکی از بازدید های لازم و اشخاصی كه در ایام عید دیدن کرده اند هر كدام را بر حسب مراتب آنها بنوبت خود قبل از سیزده عید باید باز دید نمود و اشخاصی را هم كه لازم نیست بازدید كنند ممكن است يك وسائل ملاطفت آمیزی اظهار قدر دانی از دیدن آنها کرده و تبريك سال نو را به آنها بگویند - اشخاصی كه در سال یکی دو مرتبه رسانه بآشنایان خود دیدن میکنند و اگر بازدید از آنها نشود ترك معاشرت میکنند لازم است كه رعایت آداب و مراسم نموده تا رشته معاشرت ممتد بماند - بازدید اشخاصی كه در ایام ناخوشی عیادت مریض رفته اند بعده مریض است كه بعد از رفع

مرض بمنزل عیادت کنندگان رفته و تشکر از محبت آنها بنماید .
بازدید فاتحه خوانی یکی از باز دید های مهم است صاحبان عزا بعد از چلهٔ مرحوم باید شروع بپازدید بکنند دراین بازدید هرکس نزدیکتر بشخص متوفی بوده در اداء وظیفه مقدم است سابق براین معمول بود هنگامیکه صاحبان عزا بپازدید مردم میرداختند در مجالس شیرینی نمیگذاشتند ولى اینمطلب مورد ندارد چونکه بالاخره صاحب عزا هم بشر است و باید همه چیز بخورد و مخصوصاً برای سرگرمی مصیبت زدگان هرطور که ممکن است باید آنها را خوشحال و مفرح نگاهداشت و بهیچوجه از مصیبت گذشته سخنی بمیان نیاورد و در باز دید کردن مردم برای فاتحه خوانی باید این نکته را رعایت نمود - هر قدر شخص متوفی محترم تر بوده باشد باز دید فاتحه اورا زود تر باید اداء کرد .

بازدید عروسی بعهدۀ عروس و داماد است که چندی بعد از عروسی اول باقوام و بعد بدوستان نزدیک و بعد باآشنایان ، عروس و داماد باهم باید بطریق مذکور از مردیکه بجشن عروسی آنها رفته دیدن کنند و مخصوصاً از کسانیکه هدایا بآنها فرستاده اند تشکر نمایند .

کتابخانه شخصی از هشتاد و پنج